

ENEROTH, ANDREA

Handledning vid undervisning i
handarbete i högre flickskolor : af
Andrea Eneroth.

Ljus
1904

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
 - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
 - *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
 - *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

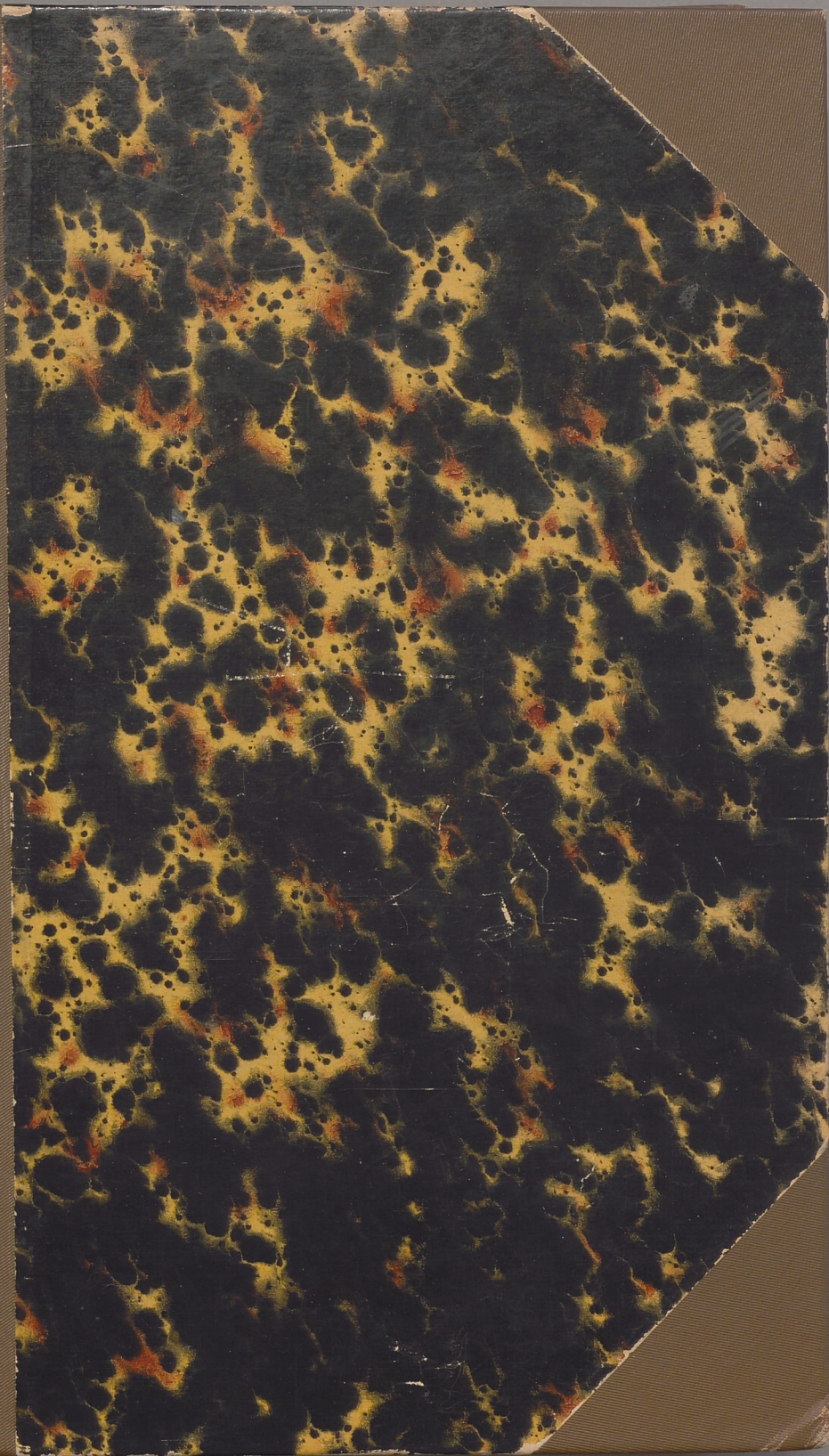
Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

CKER

KONOMI

8.

1880

Elon
dlin

LÄROBÖCKER I HUSLIG EKONOMI
UTG. AF FACKSKOLAN I UPPSALA 5.

HANDLEDNING

VID UNDERVISNING I

HANDARBETE

I HÖGRE FLICKSKOLOR

AF

ANDREA ENEROTH

STOCKHOLM 1904
AKTIEBOLAGET LJUS

K

100

Handarbete

Handarbete

CENTRALTRYCKERIET, STOCKHOLM 1904

*F*öreliggande handledning är närmast tillkommen vid min undervisning i handarbete inom Fackskolan i Uppsala, men stöder sig i öfrigt äfven på flerårig undervisning i högre flickskola.

Läroplanerna äro närmast afsedda för lärarinnor i ämnet och sådana, som utbilda sig till lärarinnor. Att arbetsplaner för folkhögskolor medtagits, beror på att vid Fackskolan utbildas lärarinnor jämväl för sådana anstalter; däremot har man af nära till hands liggande skäl, åtminstone för närvarande, ej ansett nödigt att bifoga några läroplaner för folkskolan.

Arbetsanvisningarna äro afsedda äfven för lärjungarna, och i skolor, där dessa anvisningar följas, torde hvarje lärjunge böra skaffa sig boken.

Arbetsanvisningarna omfatta endast linnesöm. Möjligen kommer senare äfven en handledning i klädsömnad att publiceras.

Tryckfel.

På mönstret n:o 5 (kamkoftans framstycke) är axellinjen (K—L) ett par cm. för kort. Denna skall börja 7 cm. till höger om linjen H—G och hafva samma bredd som ryggstyckets axellinje (K—L å Fig. 6).

I

ARBETSANVISNINGAR

K

87

ARBETSAVNISNINGAR

Linne n:o 1.

Med knäppning på axeln och lösa ärmar. Pl. 1.

2 mönsterpapper (som hopsätts till ett).

För fullvuxen person:

- 2,50 meter bomullslärf af 90 cm. bredd.
- 2,40—2,60 » kantbroderi.
- 0,40 » mellanbroderi (kan undvaras).
- 2,65—2,75 » smala prydnadsband (om ej mellanbroderi begagnas, endast 2,30 m.).
- 2 st. trådknappar.

Mått: N:o 1. Längden från axeln till ungefär 10 cm. nedom knäet.

N:o 2. Vidden rundt armen vid axeln + 3 cm. Hälften af detta mått blir afståndet A—L.

Mått n:o 2 divideras med 2.

För öfrigt äro måtten de samma som på ritningen.

A—D = mått n:o 1.	A—M = 8 cm.
A—B = 45 cm.	L—M = 2 cm.
B—C = mått n:o 1.	M—N = 4 cm. på midten.
C—D = 45 cm.	B—O = 12 cm.
A—E = 32 cm.	O—P = 21 cm.
B—F = 32 cm.	N—P = 3 cm. på midten.
E—G = 8 cm.	F—S = 38 cm.
F—H = 8 cm.	H—U = 37 cm.
G—I = 10 cm.	K—V = 38 cm.
H—K = 10 cm.	L—S = 2 cm. på midten.
A—L = $\frac{1}{2}$ af ärmvidden.	D—X = $1\frac{1}{2}$ cm.

Ritning af mönstret.

En rektangel, A B C D, ritas, som har till längd linnets hela längd = mått n:o 1 och till bredd hälften af tygets bredd = 45 cm.

E—F. Från A mätes lodrätt nedåt 32 cm. till punkt E. Vågrätt från E åt vänster sättes på linjen B—C punkt F 32 cm. från B. E och F förenas med en punkterad linje.

G—H. Rakt nedåt 8 cm. från E sättes G. Likaså sättes 8 cm. nedåt från F punkt H. G och H sammanbindas med en punkterad linje.

I—K. 10 cm. rakt nedanför linjen G—H ritas en punkterad linje, parallellt med G—H.

L—M. Måttet för halfva ärmvidden mätes från A lodrätt nedåt till L. Från A 8 cm. vågrätt åt vänster sättes

punkt M. L och M förenas först med en punkterad linje och därefter med en åt vänster 2 cm. böjd linje.

M—N. 4 cm. vågrätt åt vänster från M sättes punkt N.

O—P. 12 cm. lodrätt nedåt från B sättes O. Därefter mätas 21 cm. åt höger till punkt P. O och P förenas med en dragen linje.

N—P. N och P sammanbindas först med en punkterad och sedan med en, 3 cm. på midten, åt höger böjd linje. Midt på den böjda linjen sättes punkt R.

F—S. Från F mätas 38 cm. åt höger till punkt S. L och S förenas med en punkterad linje.

L—T. Från midten af linjen L—S mäter man 2 cm. uppåt. Här utsättes punkt T. L och T förenas genom en dragen,* och T och S med en åt vänster svagt böjd linje.

R—T. Mellan R och T drages en rak linje.

S—M. Med H till utgångspunkt mätes åt höger 37 cm. till punkt U. S och U förenas genom en svagt åt vänster böjd linje.

U—V. Från K 38 cm. åt höger sättes punkt V. Mellan U och V ritas en åt vänster svagt böjd linje.

D—X. $1\frac{1}{2}$ cm. uppåt från D sättes punkt X. Denna punkt sammanbindes genom en något nedåt böjd linje med linjen C—D.

V—X. Mellan V och X drages en rak linje.

Anm. Man kan äfven använda endast ett mönsterpapper till linnemönstret. Detta ritas då till och med linjen K—I. Vid tillklippningen vikes tyget från punkt V till kanten åt höger, längst ned på linnet.

Sedan mönstret blifvit utklippt efter de ritade konturerna af linnet och ärmönstret skildt från bälens mönster vid linjen R—T, börjas tillklippningen. När denna sker klassvis, beräknas 2,50—2,60 m. till ett linne. Hvar och en har då sitt afmätta tygstycke, som bör räcka både till

* dragen = rät linje, efter linjal.

bål och ärmar. Klipper däremot en person flera linnen på en gång af ett större stycke tyg, beräknas endast längden 2 gånger till hvarje linne. Ärmarna klippas på en gång af särskildt tyg efteråt, då på detta sätt mindre tyg går åt. Tre par ärmar fås bredvid hvarandra af tygets bredd. Sedan beror det på hvars och ens ärmmått, hur långt tygstycke som behöfves. Omkring en half meter till 3 par ärmar är vanligt till en fullvuxen person.

Bålens tillklipping.

För att få tyg till ärmarna emellan de båda bålhalfvorna lägger man mönstret till dessa nedifrån och upp från de båda afklippta kanterna af tyget. Hals- och ärmringningarna komma på detta vis mot hvarandra, inåt tyget, och härigenom vinnes tillräcklig plats för ärmarna på det stycke, som är kvar. Linjen C—X på mönstret lägges alltså på den klippta kanten, tvärs öfver tygets bredd, och linjen O—C utefter tygets längdveck.

Mönstret fästes fast med knappnålar, hvarefter tillklippingen sker rundt om, intill mönstret.

Detta upprepas på samma sätt på motsatta sidan af tygstycket.

Ärmens tillklipping.

På det tygstycke, som är kvar efter den föregående tillklippingen, mätes ärmvidden upp längs stadkanten på enkelt tyg. Detta stycke vikes midt itu, och utmed staden lägges ärmönstret, med linjen L—T på vecket. På samma sätt klippes den andra ärmen.

Om man vill ha mellanbroderi på framstycket, klippes den ena bålhalfvan 5 cm. kortare, från halsringningen O—P—R räknadt.

För att öka vidden nedtill på linnet, något som, då det klippes af ofvanstående tygbredd, endast behöfves för

särskildt korpulenta personer, isättas kilar, som då klippas till af tyget bredvid ärmarna. Kilarna kunna växla i bredd nedtill från 5—10 cm., allt efter som bredden behöfver ökas nedtill, i proportion till det öfre partiet. Upp-till gå kilarna »till ett inte» och förenas med sidosömnen. Längden på kilarna kan vara ungefär hälften eller en tredjedel af sidans längd.

Arbetets gång.

Linnets fram- och bakstycke läggas räta mot räta och hopsättas med nålar eller träcklas tillsammans utmed sidorna. Sidsömmarna sys med fällsömsapparat. Enligt regel för fällsöm på maskin skall den ena kanten af tyget skjuta 3 à 4 mm. utanför den andra vid första sömmen. En trådända fästes längst upp vid sömmen, för att man skall ha något att hålla uti, då man för in sömmen i fällsömsapparaten. Detta sker genom kantens vikning från höger till vänster.

Sömmen nedtill vikes och sys. Första vikningen är $\frac{1}{2}$ cm.; den andra $1\frac{1}{2}$.

Linnet rynkas upptill på fram- och bakstycke $\frac{1}{2}$ cm. från halsringningskanten och 3 cm. inåt på båda sidor från punkt R.

Rynkorna spritas. Rynktråden drages i hop och fästes till efter hvars och ens storlek. Med de släta styckena på hvar sida om rynkorna inbegripna beräknas ryggstycket 2 cm. smalare än framstycket, t. ex. framst. 27 cm., ryggst. 25 cm.

Sättes mellanbroderi på framstycket, bör dock detta vara 38 cm. bredt upptill vid rynkranden.

Mellanbroderiets påsättning.

Mellanbroderiets afvigsida lägges utefter afvigsidan af framstyckets rynkade kant och sys till i rynktråden. Där-

efter vikes det upp mot rätan, och rynkkanten skyles med ett prydnadsband, som stickas fast på maskin. På mellanbroderiets öfre kant vikas små veck (ungefär 3 mm. breda) med omkr. 2 cm. afstånd från hvarandra, så att halsringningen fram blir 2 cm. smalare än den blifvit beräknad till ryggstycket.

Ärmens isättning.

Man håller afvigsidan af linnet, vid sidsömmen, åt sig. Ärmen lägges räta mot räta intill linnets ärmringning, så att linjen T—L ligger mot sidsömmen och så att ärmkanten skjuter ungefär 3 mm. ofvanför ärmringningens kant på själfva linnet. Sömmen sys $\frac{1}{2}$ cm. innanför ringningens kant. Den utskjutande kanten vikes in, och sömmen sys till inåt bålen.

Kantbroderiets påsättning.

Man börjar påsättningen af kantbroderiet på ryggstyckets ena axelstycke, för att skarfven vid hopsättningen af broderiet skall märkas så litet som möjligt. Kantbroderiet klippes först af, så att det blir $2-2\frac{1}{2}$ cm. bredt, lägges sedan med afvigsidan mot linnets afvigsida och stickas slätt fast på maskin. I hvarje hörn på axelstyckena läggas 2 eller 3 små veck.

För att förstärka axelstyckena sättas upptill små lappar af 5—6 cm:s längd och af axelns bredd. Deras nedre kant sys fast på afvigsidan med $\frac{1}{2}$ cm:s sömsmån, hvarpå lappen vändes uppåt, träcklas och sys till.

Broderiet hopsys med en smal fällsöm, vikes upp åt rätsidan, och ett prydnadsband stickas öfver sömmen.

En trådknapp isättes $\frac{1}{2}$ cm. från halsringningen på hvardera af bakre axelstyckena. Knapphål sys på de främre axelstyckena.

Linnet märkes med ungefär 2 cm. höga initialer, 6 cm. nedanför mellanbroderiet, midt fram.

Namnet sys i hvitt, med plattsöm.

Linne n:o 2.

Med knäppning på axeln. Pl. 2.

Måttagning och öfriga mått lika med linne n:o 1, blott med den skillnaden att punkterna och linjen R—T bortfalla, och därmed också den särskilda tillklippningen af ärmarna.

Tyget tages dubbelt så långt som mått n:o 1. Vanligen 2,40 m. å 2,50 m. till fullvuxen person och till ungefär 12-årig flicka 2,30 m. Tyg för hvar och en tages lika för alla i klassen, beräknadt efter den längsta, enligt regeln

för klassundervisning, att alla måste ha lika material. Tygets bredd bör vara 90 cm. Till detta linne brukas ej mellanbroderi på framstycket, för öfrigt äro tillbehören de samma som till linne n:o 1.

Detta mönster kan användas på liknande sätt med 2 egna mått till ungefär 12-åriga flickor, endast med den skillnaden att tygets bredd då är 84 cm. och största bredden upptill (från L till linjen O—C) 3 cm. smalare.

Hopsättning och söm lika med linne n:o 1.

Kalsonger. Pl. 3 och 4.

3 st. mönsterpapper (hopfogade till ett, enligt nedanstående beskrifning).

Tyg: Bomullstvills (F eller EF af Gamlestadens tillverkning).

1¹/₂ meter kantbroderier.

5 cm. tunt tyg till skoning, t. ex. lady-cloth 1 m. bred.

2 medelstora trådknappar.

Tygets längd: För en fullvuxen person beräknas 2—2.20 meter tyg af 84 cm:s bredd.

Till flickor på 12—14 år beräknas 1,75—2 meter af 84 cm:s bredd.

Mått: N:o 1. Sidans längd, från midjan till 6 cm. nedanför knäet.

N:o 2. Midjans vidd, ökad med 10 cm.

Mått n:o 1 divideras med 2, 3, 8, 16.

Till linningarna göres följande beräkning: midjans vidd ökad med 10 cm. delas i 2 lika delar.

Främre linningen blir en af dessa delar, minskad med 3 cm.

Bakre linningen blir en af dessa delar, ökad med 3 cm.

Denna skillnad på främre och bakre linningen göres, för att man ej skall få knapparna midt öfver höfterna.

Ritning af mønstret.

Som hjælplinjer for teckningen af en hälft utaf kalsongerna ritas en firsidig figur A B C D, som har till höjd sidans längdmått ökad med $\frac{1}{8}$ af detta mått och

till bredd $1\frac{1}{8}$ af sidans längd eller också ytterligare 2—3 cm.

Det mått, som sålunda bestämts till bredd, divideras med 3, 6 och 10.

Måtten och uträkningarna skrivas upp för att finnas till hands vid ritningen af mönstret.

E—F. Från punkt B mätes nedåt $\frac{1}{8}$ af sidans längd till punkt E. På samma sätt från C till F. E och F förenas med en dragen linje. Linjen E—F visar skillnaden mellan fram- och bakstyckets höjd.

G—H. Bakstyckets teckning börjas med att vågrätt från B mäta $\frac{1}{10}$ af breddmättet. Till halfva sidans längd lägges $\frac{1}{16}$ af densamma. Detta mått mätes från punkt E lodrätt nedåt till punkt H, som visar, hvar benets afrundning från midten skall börja. G och H förenas först med en punkterad och därefter med en åt höger, 1—2 cm. djupt böjd linje.

I—G. På midten af linjen E—F sättes punkt I. G och I sammanbindas genom en rak, punkterad och en uppåt, 1 cm. djupt böjd linje, som bildar bakstyckets öfre kant.

I—K. Vågrätt åt höger från punkt F mätes $\frac{1}{6}$ af bredden. Punkt K utsättes.

K—L. Lodrätt nedanför F och i vågrät linje från punkt H sättes L. Mellan K och L drages först en punkterad och sedan en på midten åt höger, 2 cm. djupt böjd linje, som utgör framstyckets midtlinje.

M—N. Midt på linjen A—D sättes punkt M. 2 cm. ofvanför M tecknas punkt N, för afrundningen af nedre linjen.

N—O. Åt höger från M mätes $\frac{1}{3}$ af mönstrets bredd till punkt O.

N—P. Samma mått mätes åt vänster från M. Därefter förenas O—M—P med en svagt uppåt böjd linje.

H—O. För att börja teckningen af benets nedre hälft förenar man H och O med en punkterad och en $2\frac{1}{2}$ cm. åt vänster böjd linje.

L—P. På samma sätt förenas L och P, blott med den skillnaden, att den böjda linjen böjes åt höger.

I—R. Midt emellan fram- och bakstycket ritas en linje för att visa, hvar sprundet skall klippas upp. Sprundet bör vara så långt som $\frac{1}{3}$ af sidans längd.

Efter ritningen klippes mönstret ut rundt konturerna och vikes midt itu på längden, så att formen på kalsongernas ena halfva tydligt synes. Se ritningen!

Tillklippning.

Enligt regel för klassundervisning klippa alla på en gång och ha hvar sitt afklippta tygstycke af samma sorts tyg.

Före tillklippningen bredes tyget ut i hela sin bredd. Hela längden vikes sedan midt itu och lägges så, att de klippta kanterna äro uppåt och tvärvecket nedåt. Det utbredda mönstret (se teckningen!) fästes med knappnålar på det dubbla tyget på så sätt, att linjen I—R—N ligger ofvanpå tygets längdveck.

Linningarna klippas af tyget längs efter stadkanten bredvid insvängningen af benet på styckena D—P och A—O.

Sprundklaffarna klippas upptill längs stadkanten på sidan om mönstret.

Anordning af arbetet.

Kalsongerna klippas så många cm. längre nedåt, som man önskar veck på benet. Nedanför mönstret lämnas därför plats på tyget till sömsmåner för veck, hvilka helst tagas i udda antal, 3—5—7. Till hvarje veck, utom det som är längst ned, beräknas 1 cm. Till det nedersta $1\frac{1}{2}$ cm. Färdigsydt är ett veck $\frac{1}{2}$ cm. Linningarna klippas 7 cm. breda. Sprundklaffarna klippas 6 cm. längre än sprundet och 7 cm. breda. Sedan 4 cm. afmätts på sprundklaffarnas längd, klippas dessa upp längs efter på midten och afrundas därefter nedtill. Uppklippet på sprundklaffen lägges på sprundet från rätsidan på tyget. Sprundkanterna sys, och hela klaffen vändes sedan åt avvigsidan och sys fast.

Hela bakstycket på kalsongerna rynkas upptill $\frac{1}{2}$ cm. från öfre kanten, utom på det stycke på hvar sida där klaffarna äro fastsydda. Framstycket rynkas på liknande sätt, utom midt fram, 10 cm. på hvar sida om sömmen, som lämnas orynkade. I stället för rynkor på framstycket kan man också lägga 3 veck efter hvarandra på höger och vänster sida närmast sprundet.

En och en half meter (1,50) broderier gå åt till ett par kalsonger. Hälften däraf rynkas till hvardera benet och påsättes nedanför vecken på samma gång som en 5 cm. bred skoning, hvars öfre kant sys in i andra vecket, nedifrån räknadt, sedan den klippts lagom bred, alldeles intill vikningen, innan vecket är sydt. $2\frac{1}{2}$ cm. mätes emellan själfva vikningen af hvarje veck.

Skoningen består af 5 cm. tunnare tyg än kalsongerna och är 1 meter bred, så att hälften räcker till hvardera benet.

I stället för skoning kan man också sy fast broderiet med ett smalt prydnadsband på rätsidan. Detta är dock hvarken så starkt eller så vackert.

En medelstor trådknapp sättes i hvardera sidan af främre linningen.

Knapphål göras $\frac{1}{2}$ cm. från hvardera sidan af bakre linningen.

Arbetets gång.

Hvardera benet sys färdigt med veck, rynkningar på broderierna, skoning, sprundklaffar och rynkor upptill. Benen sys ihop med fällsöm* (4 mm. bred), hvar och ett för sig. Därefter förenas kalsongernas båda hälfter vid midten af framstycket och bakstycket genom en likadan fällsöm.

* Vanlig slät maskinsöm användes, ej fällsömsapparat, emedan denna söm genom vecken är för tjock för att lätt gå in uti denna apparat.

Påsättning af linningarna.

Rätsidan af en linning lägges längs efter afvigsidan af fram- eller bakstyckets öfre kant och sys fast. Linningen vikas sedan öfver åt rätsidan och sys till. Kortsidorna på linningen vikas in $\frac{1}{2}$ cm. och sys ihop med kastsöm.

Kalsongerna sys på maskin. De kunna också sys för hand efter samma beskrifning, men då är det lättare, t. ex. för en lägre klass, att utesluta vecken och i stället sy en 2 cm. bred fäll nedtill och med kastsöm fästa en spets i kanten.

Anm. Så vida man ej har tillfälle att för skolans räkning få tryckt större mönsterpapper än de, som finnas i handeln, och då det är fördelaktigt både för ritning och tillklippning af kalsonger att kunna göra detta sammanhängande och i deras verkliga storlek, bör man låta eleverna, innan måttagning och ritning börjar, själfva klistra ihop tre mönsterpapper till den erforderliga storleken. Hvarje mönsterpapper är 50 cm. \times 60 cm. Till hopklistring af papperen har hvarje elev en liten tub syndetikon eller också en liten flaska gummi med pensel. För en liten klass går det också mycket väl an att låta en eller två större gummiflaskor, försedda med droppkork eller svamp i korken, cirkulera i klassen.

Vid hopklistrandet tar man 60 cm. till bredd, fäster ihop två papper genom att, efter det man klippt bort kanten utanför rutorna på det ena papperet, lägga just denna kant ofvanpå motsvarande kant på det andra papperet, där först en tunn rand af syndetikon eller gummi strukits. Rutlinjerna läggas så nära intill hvarandra, att skarfven ej synes. Det tredje arket klipptes midt itu, så att 30 cm. finnas på hvarje hälft. Dessa båda hälfter klistras tillsammans vid kortsidorna på samma sätt som förut beskrifvits. Därefter strykes syndetikon på den sida af det större mönsterpapperet, som är 100 cm. lång. Det

sist iordningställda, smala papperet, lägges med sin afklippta kant på denna sida och tryckes väl intill rutorna på det första.

På detta sätt går det både fort och bra att med en ganska stor klass göra i ordning mönsterpapper, blott man lagar, att eleverna ha något så när godt utrymme. Finnes ej ett särskildt handarbetsrum med sybord, så att undervisningen måste ske i ett vanligt klassrum, får man ställa pulpeterna så pass långt ifrån hvarandra, att både klistring och ritning kan ske genom att papperet ligger utöfver pulpeten, och endast den del, där det för tillfället arbetas, hvilat på denna.

Obs. Ofvannämnda mönsterpapper, som är rutadt efter dm.- och cm.-mått, kan rekvireras antingen direkt eller genom pappershandel från Frans Svanström & C:os Pappershandels Aktiebolag, Myntgatan 1, Stockholm. Det kallas: rutpapper Fidèle och kostar 70 öre boken.

Kamkofta. Pl. 5, 6 och 7.

- 5,75 meter tyg (hvitt, tunt, t. ex. randigt eller prickigt),
70 cm. bredt.
7,10 » mellanbroderier eller
5,15 » prydnadsband (smala).
3 st. pärlemorknappar.

Mått.

- N:o 1. Längden på kamkoftan; från axeln till 10 cm. ofvanför knäet.
N:o 2. Bröstvidden ökad med 6 cm.; från midten af ärmhålet, tvärs öfver bröstet, till motsvarande punkt på andra sidan.

- N:o 3. Ärmlängden; utefter främre ärmsömmen till handleden, minskad med 7 cm.
- N:o 4. Ärmhålets vidd, ökad med 4 cm.; rundt armen, intill axelleden.
- N:o 5. Halsvidden; rundt halsen.

Mönsterritning.

Framstycket.

En rektangel, A B C D, ritas, som har till höjd kamkoftans längdmått och till bredd 53 cm.

E—F. Lodrätt nedåt från punkt A mätes ärmhålets halfva vidd, mått n:o 4, till punkt E. På samma sätt från B på vänster sida af mönstret till punkt F. Punkterna E och F sammanbindas med en punkterad linje.

G—H. Från punkt E mätes vågrätt åt vänster så många cm. som hälften af mått n:o 2 = bröstvidden, ökad

med 6 cm. Här sättes punkt G. Lodrätt ofvanför G tecknas punkt H på linjen A—B. Därefter förenas G och H med en punkterad linje.

I—K. Från H mätes 7 cm. vågrätt åt höger till I. Punkt K sättes 3 cm. lodrätt nedanför I.

K—L. Vågrätt åt vänster från A mäter man $\frac{1}{4}$ af mått n:o 5 = halsvidden, till punkt L. Mellan L och K drages sedan en rak linje, som utgör axelns bredd.

L—M. Halsringningen tecknas genom att först mäta 6 cm. lodrätt nedåt från punkt A till punkt M. Sedan förenas L och M, först med en punkterad och därefter med en på midten, 2 cm. djupt, nedåt böjd linje.

K—G. Ärmhålets teckning sker så, att man med en punkterad linje sammanbinder K och G samt ritar en åt höger böjd, på midten 3—5 cm. djup linje mellan samma punkter.

G—N. Sidans snedning åstadkommes genom att från punkt N, som är 9 cm. ofvanför punkt C, draga en linje till punkt G. Innanför denna linje kan, om man så vill, ritas en 1—2 cm. åt höger böjd linje.

N—D. Med en nedåt böjd linje förenas punkt N med linjen C—D ungefär på midten af denna.

Ryggstycket.

Som hjälplinjer ritas såsom förut en rektangel, A B C D, hvars höjd är lika med framstyckets eller 2—4 cm. kortare och hvars bredd är 44 cm.

E—F. Likasom på framstycket tecknas den punkterade linjen E—F genom att mäta hälften af ärmhålets vidd från linjen A—B lodrätt nedåt.

G—H. Från E mätes åt vänster till punkt G samma mått som mellan E och G på framstycket. En lodrät, punkterad linje förenar G och H.

I—K. Man mäter 7—9 cm. vågrätt åt höger från H till I och 3 cm. lodrätt nedåt från I till K.

K—L. Vågrätt åt vänster från A mätes samma mått som på framstycket till punkt L. L och K förenas genom en dragen linje.

L—M. Ryggens halsringning tecknas på följande sätt. Från punkt A mätes lodrätt nedåt $1\frac{1}{2}$ cm. Härifrån mätes ytterligare 2 cm. åt vänster till punkt M. L och M förenas genom en svagt nedåt böjd linje.

M—N. Lodrätt nedåt $16\frac{1}{2}$ cm. från A och 2 cm. vågrätt till vänster från denna punkten sättes en punkt N, som med en dragen linje förenas med M.

K—G. Ärmhålet tecknas genom att förena K och G med en punkterad och en 2—3 cm. på midten djupt böjd linje.

N—O. Från N drages en vågrät linje, som råkar den böjda ärmringningslinjen vid punkt O.

Det mönster, som bildats af linjerna mellan punkterna *K—L—M—N—O*, utgör halfva besparingsstycket eller, som det också kallas, ryggsele.

G—P. Lodrätt uppåt från C 5 cm. sättes punkt P, som förenas med G genom en dragen linje. Om man önskar få sidsömmen svängd, ritas, så som på framstycket, en 1—2 cm. åt höger böjd linje innanför denna linje.

P—D. Genom en svagt nedåt böjd linje förenas punkterna G och D.

Ärmen.

Man ritas upp en rektangel, A B C D, hvars höjd är lika med mått n:o 3 = ärmlängden, ökad med 25 cm. Bredden utgöres af hälften af mått n:o 4, eller det samma som ärmhålets halfva vidd.

B—E. Rakt nedåt från A mätes 10 cm. till punkt E. B och E förenas med en punkterad linje. Från midten af denna linje mätes rakt uppåt 3—4 cm. Här sättes en hjälppunkt, öfver hvilken en uppåt böjd linje ritas mellan B och E.

Mellan midtpunkten på den punkterade linjen B—E

ritas en nedåt 3 cm. djupt böjd linje till punkt E. Dessa båda böjda linjer, på hvar sida om den punkterade linjen, utmärka öfver- och underärmens ringning upptill.

E—F. Mått n:o 3 eller ärmlängden mätes från punkt E lodrätt nedåt till punkt F.

F—G. 5 cm. vågrätt åt höger från F sättes punkt G.

H—I. Hälften af linjen E—F tages. Här sättes punkt H. 10 cm. lodrätt nedanför denna punkt sättes I.

E—G. En från punkt H vågrätt åt vänster 2 cm. djupt böjd linje förenar punkterna E—I—G.

C—G. Genom en punkterad linje förenas punkterna C och G. Därefter ritas en på midten 3 cm. djupt nedåt böjd linje mellan samma punkter.

Till hvardera af mönstren (framstycke, ryggstycke och ärm) gå åt 2 mönsterpapper, som hopklistras på förut beskrifvet sätt, så att till hvardera mönstret fås ett papper som är 60 × 100 cm.

Ärmmönstret ritas på dubbelt papper. Papperet bör vara vikt längsmed, så att bredden efter vikningen är 30 cm. Linjen B—C bör utgöras af vikningen.

Vid utklippningen af mönstret klippes den *öfre ringningen* B—E ut i dubbelt papper, men den *nedre ringningen* B—E endast i den öfre hälften af papperet.

Detta sätt att rita ärmmönstret är enligt erfarenhet lättare, än om mönstret ritades utbredd på enkelt papper.

Tillklippning.

Framstycket lägges vid tillklippningen på dubbelt, ej vikt tyg, lagdt räta mot räta, med linjen M—D parallell med och 2 cm. från stadkanten på tyget. En 1 cm. bred sömsmån beräknas vid sid- och axelsömmarna.

Ryggstycket. Ett tygstycke af ryggmönstrets längd vikes midt itu längs efter tyget. Mönstret lägges så, att

linjen E—D följer utefter längdvecket på tyget. De kilar, som skjuta utanför tyget vid sidsömnen, klippas särskildt af det tyg, som blifvit öfver vid framstyckets klippning. Kilarnas och ryggstyckets kanter sys ihop »stad vid stad» åt avfigsidan.

Besparingsstycket klippes af enkelt, d. v. s. af endast ett stycke tyg, med 1 cm:s sömsmån rundt om. Det klippes ut längs med trådarna på tyget, linjen O—N har samma riktning som stadkanten på tyget. Då mönstret endast utgör halfva besparingsstycket, kan man antingen vika tyget dubbelt, så att linjen M—N följer utmed vecket, eller också klippes halfva mönstret ut på slätt tyg, och därefter vikes det klippta stycket öfver från midten vid M—N, hvarefter den andra hälften kan klippas efter detta.

Ärmarna klippas, med linjen B—C längs trådarna i tyget, af dubbelt tyg, lagdt räta mot räta. Mönstret användes nu utbredt.

Till kamkoftan beräknas 5,75 m. tyg af 70 cm:s bredd. Däraf toges till den rynkade kappan nedtill 1 m., som delas i 5 lika delar. Rynkkappans längd blir alltså 3,50 m. och höjden 20 cm.

Till de smala rynkremсор, som kamkoftan garneras med, beräknas 56 cm. Däraf klippas 8 remсор öfver tygets bredd = 5,60 m. (70 × 8).

Remсорna fastsys med mellanbroderier af omkring 2½ cm:s bredd eller *med smala prydnadsband, hvilket blir billigare.*

Om framstyckena garneras upptill på snedden med mellanbroderier, beräknas af dessa till hela kamkoftan 7,10 m.

Användas mellanbroderier upptill, men band nedtill öfver rynkorna på den breda kappan samtidigt, behöfvas

af dessa 2,10 m. och af mellanbroderierna i detta fall endast 5 m.

Det öfversta mellanbroderiet sys fast från axelns lägsta punkt till 8 cm. från halsringningen midt fram. Mellan hvarje broderi mätas 2 cm. på snedden nedåt.

Halslinning klippes utan mönster, efter det man afprofvat kamkoftan. Den klippes af dubbelt tyg längs stadkanten. Längden är halsringningens vidd + 1 à 2 cm. till sömsmån. Höjden midt bak 3 cm. och fram $1\frac{1}{2}$ cm. + $\frac{1}{2}$ cm. på hvardera sidan till sömsmån.

Alla sömmar vid hopsättandet af kamkoftan sys och vändas (först åt rätsidan med ungefär 3 mm. sömsmån, sedan åt avvigsidan, så att rispikanten döljes inuti sömmen).

Ärmarna rynkas $\frac{1}{2}$ cm. från öfre kanten vid rundningen på öfverärmen.

Arbetets gång.

Kilarna på ryggstycket sys fast, ryggstycket rynkas (med 3 cm. slätt på hvar sida). Ryggbesparingen fästes vid ryggstycket. Framstycke och ryggstycke fästas ihop med knappnålar i sidorna och axlarna. En ärm fästes också tillsammans med knappnålar. Hela kamkoftan profvas utanpå klädningen, hvarvid nålarna sättas längre in och ringningarna klippas större, om så behöfves.

Sömmarna träcklas noga efter nålarna. Sömsmånerna klippas jämna (ungefär 3 mm. breda). Sömmarna sys på maskin. Vill man ha garnering på framstyckena, sys dessa dock på, innan axelsömmarna sys ihop. Garneringen på ryggstycket fastsys och skyler så den rynkade rispikanten, som är på rätsidan. Ärmarna sys hvar för sig och sys därefter in. De raka kanterna på framstyckena, som vid profningen vikts åt avvigsidan (3 à 4 cm. t. ex.), sys fast.

Kanten nedtill på själfva kamkoftan vikes upp 1 cm. åt rätsidan och träcklas. På denna kant fastsys den 20 cm. breda rynkade kappan med sitt band eller mellanbroderi. På ärmarna göres likadant med nedre kanten, och där fastsys den smala rynkade remsan.

Linningen sys intill halsringningen. Den smala rynkremsan fästes emellan fodret och själfva linningen upptill. Remsan fortsätter från linningen i ett utefter högra framstycket, ända ned till den breda rynkkappans nedre kant.

Tre pärlemorknappar sys i på vänstra framstycket med omkring 15 cm. mellanrum, den öfversta på linningen. För att undvika att klippa sönder mellanbroderiet på högra framstyckets kant till knapphål, sätter man i stället 3 små bandöglor under högra kanten. Är kamkoftan sydd utan garnering af mellanbroderier, klippas knapphål i kanten, i linningen vågrätt, de andra lodräta.

Underkjol. Pl. 8, 9 och 10.

Klippes direkt af tyget efter mått, utan mönster.

Tygets längd 4,75 meter af 0,80 cm:s bredd. (Hvitt bomullslärf.)

Till skoning beräknas särskildt tyg, som göres till remsor, klippta öfver tygets bredd, på snedden. Därtill behöfvas 80 cm. på »raken» af tyget till 2 kjolar.

4 meter broderad remsa, 5 à 6 cm. bred.

1 bundt uddganser.

Ett garneringsband 1 cm. bredt och 2,40 m. långt.

Ett bomullsband 1 cm. bredt och 1,60 m. långt.

Mått: N:o 1. Från midjan, midt fram, till fotleden.

N:o 2. Rundt om midjan.

Lärarynningar ritar, liksom vid mönsterritning, på svarta taflan upp, hur klippningen bör utföras på tyget.

Framvåden klippes först, sedan sidvåd och bakvåd på en gång af dubbelt tyg.

Ritningen visar halfva kjolen.

Utmed längdvecket på tyget mätes det mått man tagit + $1\frac{1}{2}$ cm. för afsnedningen upptill.

Framvådens halfva vidd upptill = 14 cm. och nedtill = 40 cm. afmätes från längdvecket på tygets bredd och utmärkes med knappnålar.

Mellan dessa knappnålar vikes ett skarpt veck för att underlätta klippningen.

Längs efter stadkanten på den kil, som blir kvar af tyget bredvid framvåden, klippas linningen, så lång som midjemåttet + 4 cm. och 5 cm. bred, samt sprundlappen af 5 cm:s bredd, och längd lika med sprundet + 5 cm.

Sprundet = $\frac{1}{3}$ af bakre kjolsömmens längd.

Midt fram upptill sneddass framvåden $1\frac{1}{2}$ cm., och nedtill på båda sidor ringas den upp 2 cm.

Till sid- och bakvåderna, som klippas lika stora, beräknas 2 à 3 cm. längre tyg än till framvåden.

När dessa båda våder skola klippas, breddes tyget ut i hela sin bredd, och vådernas längd mätes upp på dubbelt tyg.

Som af ritningen synes, äro dessa båda våder 20 cm. breda upptill och 60 cm. nedtill hvardera. Upptill sneddass de $1\frac{1}{2}$ cm.

Hörnen nedtill vid de sneddade sidorna ringas af, så mycket som behöfves för att få vådernas sneda sidor lika långa som framvådens, uppifrån räknadt, och hela kjolens ringning nedtill jämn.

Kjolens olika våder hopsättas, rak kant intill sneddad, med nålar och profvas, hvarvid sömmarna sneddass efter figuren uppe vid höfterna ungefär 2 cm.

Arbetets gång.

Sömmarna sys först åt rätsidan och sedan åt avfigsidan 3 à 4 mm. breda. Midtsömmen bak lämnas öppen, till sprund upptill, ungefär $\frac{1}{3}$ af hela längden.

Sprundlappen afrundas nedtill, klippes upp längs efter, utom 3 cm., sys på $\frac{1}{2}$ cm. från sprundets sidor på rätan och vikes sedan åt avfigsidan och sys till.

Kjolens nedre kant vikes $\frac{1}{2}$ à 1 cm. åt avfigsidan. En uddig gans träcklas nedanför, så att hälften synes utanför kjolens kant. Därefter fästes skoningen, som först hopskarfvats af 5 cm. breda snedremсор, kant i kant med själfva kjolkanten på avfigsidan och sys fast samtidigt med gansen på maskin. Den motsatta sidan af skoningen vikes åt avfigsidan och stickas till med $\frac{1}{2}$ cm:s invikning.

Till den breda volangen nedtill beräknas $1\frac{1}{2}$ meter tyg, hvilket delas i 5 lika delar och sys ihop, »stad vid stad», med sömmarna åt avfigsidan, till 4 meters längd.

I kanten på volangen sättes en broderad remsa 5 å 6 cm. bred, som sys fast $\frac{1}{2}$ cm. från kanten med rätan mot volangens rätsida.

Tre veck, hvardera $\frac{1}{2}$ cm. bredt, sys längst ned på volangen med $2\frac{1}{2}$ cm:s mellanrum. I det första vecket nedifrån sys sömsmånen till broderiet in.

Uptill rynkas volangen och sys fast vid kjolen, så pass högt att gansen synes nedanför. Öfver rynkorna stickas ett 1 cm. bredt och 2,40 m. långt prydnadsband.

På hvar sida om sprundet läggas två små veck i stället för rynkor. Därefter fastsys linningen från avfigsidan och stickas sedan till på rätan. I kortsidorna af linningen instickas på hvar sida ett, 1 cm. bredt och 80 cm. långt, bomullsband, som fällas med en smal fäll i nedre kanten.

Nattlinne. Pl. 11, 12, 13 och 14.

3,60—4,10 m. bomullslärft 90 cm. bredt.

1,20—1,40 m. knypplad spets 2 cm. bred.

3 st. trådknappar.

4 eller 6 mönsterpapper, beroende på om hela mönstret ritas eller om framstykke och ryggstykke förkortas.

Mått.

N:o 1. Längden; från axeln till fotleden eller golfvet.

N:o 2. Bröstvidden ökad med 4 cm.; från midten af ärmhålet, midt öfver bröstet, till motsvarande punkt på andra sidan.

N:o 3. Ryggbredden; bredden öfver skuldrorna.

- N:o 4. Ärmhålets vidd ökad med 4 cm.; rundt armen vid axelleden.
- N:o 5. Halsvidden; rundt halsen. Detta mått divideras med 4.
- N:o 6. Ärmlängden utefter inre ärmsömnen.

- N:o 7. Manschettvidden; rundt om handen, där den är bredast. Detta mått tages endast om hopsydd manschett önskas. För vanlig, rak linning vid handen mätes vidden kring handleden.

Ritning af mönstret.

En rektangel, A B C D, ritas upp, som har till höjd mått n:o 1 och till bredd tygets halfva bredd = 45 cm. Är bröstbredden med tillägg större än 64 cm., sättas vid tillklippningen af tyget kilar i vid sidorna, och då beräknas bredden nedtill på mönstret 7—12 cm. större.

Inom ramen af denna rektangel ritas konturerna till $\frac{1}{4}$ af nattlinnemönstret, som med en liten förändring vid tillklippningen kan användas till både fram- och bakstycke. Detta är fördelaktigt, då man ej kan anslå så lång tid till mönsterritningen. I så fall ritas inom samma rektangel upp konturerna till både fram- och bakstycket. Vid utklippningen af mönstret följas först konturerna för ryggstycket, hvilket därefter klippes ut i tyget. Sedan klippes halsringningen ut och axeln, därefter ändras ärmringningen enligt framstyckets form. Bäst är naturligtvis dock att rita ett framstycke och ett ryggstycke.

Framstycket.

E—F. Från A mätes lodrätt nedåt så mycket som hälften af mått n:o 4 = ärmhålets vidd. Där sättes punkt E. Likaså från punkt B, punkt F utsättes. E och F förenas genom en punkterad linje.

E—G. Från E mätes på linjen E—F hälften af mått n:o 2. Punkt G utsättes.

G—H. Lodrätt uppåt från punkt G sättes på linjen A—B punkt H. G och H förenas genom en punkterad linje.

H—I. Från punkt H mätes åt höger på linjen A—B 7 cm. Där sättes punkt I.

I—K. Från I mätes lodrätt nedåt 3 cm. till punkt K.

K—L. Från A mätes vågrätt åt vänster så mycket som $\frac{1}{4}$ af halsvidden. Där sättes punkt L. L och K förenas med en dragen linje. Detta är axellinjen.

L—M. Halsringningen tecknas genom att mäta 5 cm. lodrätt nedåt från A = punkt M.

L och M förenas först genom en punkterad och därefter med en på midten $1\frac{1}{2}$ cm. nedåt böjd linje.

K—G. Ärmhålet tecknas genom att förena K och G, först genom en punkterad och därefter en på midten 3 cm. åt höger böjd linje.

N—D. Från C mätes uppåt $1\frac{1}{2}$ cm. till punkt N. Denna punkt förenas med linjen C—D genom en svagt nedåt böjd linje.

G—N. Punkt G förenas med punkt N genom en dragen linje.

Ryggstycket.

Detta mönster ritas lika med framstycket, utom att halsringningen uteslutes. I dess ställe mätes 15 cm. vågrätt från punkt A till punkt L. K och L förenas därefter med en dragen linje. Ärmringningens böjda linje ritas här endast 2 cm. djup på midten.

Besparingsstycket.

En rektangel, A B C D, ritas, som har till höjd 12 cm. och till bredd så många cm. som afståndet mellan I och A minskadt med 1 cm.

E—F. Från A mätes lodrätt nedåt 4 cm. Där sättes punkt E. Vågrätt åt vänster från A mätes 1 cm. mindre än afståndet mellan L och A på framstycket. Punkt F utsättes där. F och E förenas först genom en punkterad och därefter med en på midten $1\frac{1}{2}$ cm. nedåt böjd linje.

F—G. Lodrätt nedåt från B mätes 3 cm. till punkt G. F och G förenas med en dragen linje.

G—H. Från C mätes åt höger 1 cm. till punkt H. G och H förenas med en åt höger svagt böjd linje.

Ärmen.

En rektangel, A B C D, ritas, som har till höjd mått n:o 6 = ärmlängden, och till bredd hälften af mått n:o 4 = ärmhålets vidd, nu ökad med 4 cm.

B—E. Från A mätes nedåt 6 cm. till punkt E. B och E förenas först med en punkterad och därefter med en på midten 2 cm. uppåt böjd linje.

D—F. Från D mätes uppåt 2 cm. till punkt F.

E—G. Vågrätt åt vänster från F mätes 7 cm. Där sättes punkt G. E och G förenas genom en dragen linje.

Manschett.

En rektangel, A B C D, ritas, som har till höjd 8 cm. och till bredd mått n:o 7 = vidden kring handen.

E—F. Lodrätt nedåt från A mätes 3 cm. till punkt E. Hälften af linjen A—B tages för att få punkt F. E och F förenas genom en dragen linje.

F—G. Från B mätes nedåt 3 cm. till G, hvarefter F och G förenas genom en dragen linje.

G—H. Vågrätt åt höger från C mätes $1\frac{1}{2}$ cm. till punkt H. G och H förenas därefter med en dragen linje.

E—I. Från D mätes åt vänster $1\frac{1}{2}$ cm. till punkt I. E och I förenas med en dragen linje.

Nedvikskrage.

En rektangel, A B C D, tecknas, som har 11 cm. till höjd och mått n:o 5 = halsvidden till bredd.

E—F. Midten af linjen A—B tages. Där sättes punkt E. Likaså delas linjen C—D midt itu vid punkt F. E och F förenas genom en punkterad linje.

G—H. Lodrätt nedåt från E mätes 3 cm. till punkt G. Punkt H får man genom att mäta 1 cm. åt vänster från A. H och G förenas genom en svagt nedåt böjd linje.

I—G. Från B mätes 1 cm. åt höger till punkt I. I och G förenas därefter med en svagt nedåt böjd linje.

K—F. Rakt uppåt $1\frac{1}{2}$ cm. från C utsättes punkt K. K och F sammanbindas med en nedåt svagt böjd linje.

F—L. Rakt upp från D mätes $1\frac{1}{2}$ cm. till punkt L. F och L förenas med en något nedåt böjd linje.

H—L. Punkterna H och L sammanbindas med en dragen linje.

I—K. Mellan I och K drages en rak linje.

Tillklippning.

Så mycket tyg, som man af mönstren till framstycke och ryggstycke ser behövas, mätes upp och klippes af. På detta tygstycke läggas de båda mönstren, ett i sänder, på samma sätt som beskrifvits vid linnets tillklippning. Tyget bibehålles så som det från fabriken ligger, dubbelt längs efter stycket.

Af ritningen framgår, hvilken sida af mönstret som lägges utmed längdvecket på tyget. Därigenom att båda mönstren läggas inåt med ärmringningarna mot hvarandra, vinner man tyg emellan dem, utmed stadkanten af tygstycket, hvilket kan användas till veck och skoning öfver sprundet och till små kilar nedtill, om man skulle vilja göra vidden nedtill större och därigenom snedden i sidan skarpare, *äfven om bröstvidden ej öfverstiger 64 cm.* och nattlinnet klippes af 90 cm. bredt tyg.

Är hela bröstbredden med tillägg (se mått n:o 2) större än 64 cm., sättas kilar i nedtill, för att vidden nedtill må stå i proportion till det öfre stycket. Detta är nödvändigt, emedan man ej kan erhålla bredare lärft, som är lämpligt för ändamålet, än af 90 cm:s bredd.

I och med att det öfre partiet på nattlinnet blir bredare, faller det också af sig själf, att de tygstycken, som blifva kvar upptill vid snedningen, ej bli hvarken breda eller långa nog att användas till sidokilar.

Dessa måste därför i detta fall tagas af extra tyg. Det längsta man behöfver beräkna till dessa är 70 cm. Kilarnas bredd växlar mellan 7—12 cm., allt efter nattlinnets storlek.

Om kilarna t. ex. äro 10 cm. breda, skulle man alltså få ut kilar till 4 nattlinnen af 70 cm. dubbelt tyg, då ju dessa klippas »i hvarandra», som ritningen utvisar, och man behöfver 4 kilar till hvarje nattlinne.

Vid tillklippningen af framstycket är att märka, att halsringningen ej klippes ut på tyget. Detta göres först sedan vecken fram blifvit sydda.

De öfriga mönstren läggas ut på dubbelt tyg, så som ritningen visar. Till dessa gå åt 1,10 m. tyg. Man kan också lägga ärmarna bredvid hvarandra på utbredt, enkelt tyg. Men då måste kilar sättas i dessa på inre sidan, och till alla de mindre mönstren går åt lika mycket tyg som i förra fallet, då man dessutom hade den fördelen att få alla stycken utan skarfvär.

Arbetets gång.

Om kilar blifvit tillklippta, sys dessa först på vid sidorna nedtill på fram- och bakstyckena. Detta kan göras antingen genom kastsöm för hand, i det man lägger styckena »stad vid stad» intill hvarandra, eller också med vanlig fällsöm på symaskinen.

Sedan kilarna äro påsatta, klippas sidorna, så att de ha en jämn snedning uppifrån och ned.

Därefter sys vecken på framstycket på hvar sida om längdvecket på tyget, uppifrån räknadt.

Från längdvecket i midten räknas 5 cm. åt hvarje sida till första vikningen. Emellan hvardera af de 4 vikningarna, på hvarje sida, lämnas 2 cm.

Veckens längd beräknas efter sprundets längd, som bör vara $\frac{1}{3}$ af hela framstyckets eller 2—3 cm. kortare.

Sprundet klippes upp utefter längdvecket, sedan vecken på hvar sida äro sydda och halsringningen utförts.

En $3\frac{1}{2}$ cm. bred skoning, 2 cm. längre än sprundet, sys och vändes åt avfigsidan i kanten och på vänster sida af sprundet för att bilda underlägg för knäppningen.

På den öfre kanten af sprundet, på höger sida, sys ett bredt veck, hvare knapphålen skola sys.

Detta veck är $5\frac{1}{2}$ cm. bredt och 4 cm. längre än sprundet. Det sys och vändes åt rätan. När man vänder upp vecket åt rätan, måste man se till, att den vända sömmen ej synes, utan ligger på avfigsidan, och att kanten råder ett par mm. Vecket vikes därefter på andra sidan in $\frac{1}{2}$ cm., och båda kanterna förses med hvar sin stickrand, $\frac{1}{2}$ cm. från kanten. Dessförinnan bör dock själfva vecket ha blifvit klippt i snibb och invikt $\frac{1}{2}$ cm. längst ned på kortsidan.

En liten stickrand sys tvärs öfver, just där sprundet slutar.

Vecket delas i 3 delar genom vikningar. Öfver dessa två vikningar klippas och sys knapphålen längs med vecket.

Sidsömmarna sys ihop med fällsöm på maskin, på samma sätt som beskrifvits om linne n:o 1.

Ryggstycket rynkas upptill $\frac{1}{2}$ cm. från öfre kanten och 7—12 cm. från hvardera sidan, alltså endast på midten. Rynkorna spritas och dragas ut så långt, att ryggstyckets bredd upptill motsvarar besparingsstyckets bredd nedtill.

Det ena af besparingsstyckena, hvilket användes till foder, sys nu fast vid ryggstycket och framstycket vid axlarna med vanlig slät maskinsöm, så att de $\frac{1}{2}$ cm. breda sömmarna ligga utåt rätan.

Det andra besparingsstycket vikes $\frac{1}{2}$ cm. vid axlarna och nedtill åt avfigsidan, hvarefter det stickas fast på rätan öfver det föregående stycket och sålunda skyler dettas sömmar.

Ärmen sys ihop med fällsöm och rynkas nedtill med 6 cm. slätt tyg närmast sömmen på hvar sida. Manschetten sys och vändes, så att sömmarna komma att ligga mot hvarandra, både på den raka långsidan och på kortsidan. Den sneddade sidan är öppen för att kunna sys fast vid ärmens kant. I kanten sys en spets fast med kastsöm. Begagnas broderi, sys detta emellan fodret och tyget nedtill på manschetten, innan den sättes på ärmen.

Man kan också, om man så vill, i stället för denna uppåt sneddade manschett använda en vanlig rak. Denna klippes också af dubbelt tyg, 5 cm. bred och 4 cm. vidare än handleden. Denna manschett är öppen och försedd med knapp och knapphål. På själfva ärmen lämnas då också i sömmen ett 7 cm. långt sprund, som fållas och förses med en liten knapphålsträns längst in.

Ärmens isättning sker på det sättet, att ärmens öfre kant passas in i ärmhålet, så att ärmens längdsöm ligger intill sidsömmen på nattlinnet.

Själfva ärmens kant bör råda $1\frac{1}{2}$ cm. vid första sömmen, som sys $\frac{1}{2}$ cm. från ärmhålets kant och åt avvigsidan af nattlinnet.

Skulle ärmen vara något vidare än ärmhålet, läggas så många små veck på ärmen uppe vid axeln, som behöfvas, med ungefär 3 cm:s mellanrum.

Det öfverskjutande stycket på sömsmånen vikes nu af 4 mm. och sys därefter ned mot linnet. Den breda fällsöm, som härigenom uppstått, är ungefär 12 mm. bred.

Den dubbla nedvikskragen sys rundt de tre yttre sidorna med $\frac{1}{2}$ cm:s sömsmån, vändes därefter åt rätan, jämnas väl i kanten och sys än en gång med sticksöm $\frac{1}{2}$ cm. från kanten på räta sidan. En spets sys fast rundt ytterkanterna med kastsöm för hand. I de båda hörnen rynkas spetsen, så att den ej faller snäfft.

Önskas broderi i kanten af kragen, måste detta sys mellan fodret och yttertyget på kragen vid första sömmen.

Halslinningen sättes på så, att kragen lägges emellan linningen och dess foder, på så sätt att linningen ligger uppåt kragen på båda sidor och sys till på en gång med $\frac{1}{2}$ cm:s sömsmån från kanten.

Sedan sys linningens foder tillsammans med halsringningens kant, med $\frac{1}{2}$ cm:s sömsmån, vänd åt rätan.

Själftva linningens nedre kant vikas $\frac{1}{2}$ cm. inåt och stickas därefter fast öfver föregående söm på rätan.

Linningens kortsidor vikas mot hvarandra på båda sidor och stickas till. De böra bilda en jämn linje med sprundveckan på båda sidor.

Ett knapphål klippes och sys vågrätt 1 cm. från kortsidan af linningens högra kant midt öfver de föregående knapphålen. Små trådknappar sys i på andra sidan sprundet, midt för de tre knapphålen.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

II

LÄROPLANER

K

2

...

LÄROPLÄNER

Läroplan för 11-årig kurs.

(3 förbered. klasser och 8 klasser.)

1:sta förb. (2 tim.).

Ht. Utstickning och söm af lätta kartongarbeten: bokmärken, korgar, bricker. Rätstickning med två stickor: ett par strumpeband, en kaffelapp.

Vt. Öfningar med för-, efter-, fäll- och kaststygn: en duk eller ett formband af stramalj.

2:dra förb. (3 tim.).

Ht. Bastarbeten: fotografiramar, korgar. Afvig och rät stickning med två stickor: en tafveltorkare eller ett par sockor.

Vt. Öfningar med vikning, träckling, fällning, kast-söm och märkning med efterstygn på bomullstyg: en arbetspåse, en arbetsväska.

3:dje förb. (3 tim.).

Ht. Afvig och rät stickning med fem stickor: en sy-behörpåse eller ett par muddar. Snoddflätning. Fyllnadsarbeten: enkla brickedukar med stjälkstygn.

Vt. Enkla förkläden (utan rynkor). Fyllnadsarbeten: små dukar med korsstygn eller vingåkerssöm.

Klass I (3 tim.).

Ht. Afvig och rät stickning: vantar med eller utan kragar.

Vt. Ett enkelt linne (tillklippt af lärarinnan). Fyllnadsarbeten: dukar med lätta mönster för plattsöm och stjälsöm.

Klass II (3 tim.).

Ht. Stickning: ett par damasker.

Vt. Ritning, tillklippning och söm af ett förkläde (med krage, linning och rynkor).

Klass III (3 tim.).

Ht. Stickning: ett par strumpor. (Den andra strumpan betraktas som fyllnadsarbete.)

Vt. Tillklippning och söm af en flanelunderkjol. Fyllnadsarbete: langettsöm på kjolen eller forts. på strumpan för dem, som ej hunnit under höstterminen.

Klass IV (2 tim.).

Ht. Strumpstoppning. Lappning på groft linnelärft. Fyllnadsarbeten: nattväskor eller lysdukar med stjälk-, platt- och flätsöm.

Vt. Ritning, tillklippning och söm af ett linne, som till en del sys på maskin.

Klass V (2 tim.).

Ht. Maskinsöm: ett par lakan. Märkning och broderi i hvitt med plattsöm på lakanen.

Vt. Ritning, tillklippning och söm på maskin af ett par kalsonger. Fyllnadsarbeten: lampmattor af kulört linne med applikation.

Klass VI (2 tim.).

Ht. Fällning (med fällapparat) på maskin af en eller två handdukar. Fällning för hand af en servett. Isättning af band. Märkning med dubbel langett, flät-, platt- och klumpsöm. Fyllnadsarbete: Fällning på maskin och märkning af en näsduk.

Vt. Ritning, tillklippning och söm på maskin af en kamkofta. Fyllnadsarbeten: serveringsdukar med hålsöm och plattsöm eller delsbosöm.

Klass VII (2 tim.).

Ht. Örngått med maskinsöm och kastsöm för hand. Isättning af band. Märkning. Lappning på flanell.

Vt. Ritning, tillklippning och söm på maskin af ett nattlinne.

Klass VIII (2 tim.).

Ht. och Vt. Måttagning, mönsterritning, tillklippning, profning och söm på maskin af en bomullsklädning (blus och kjol).

*

Obs.! Endast sex elever om en symaskin med ofvanstående timantal.

*

Maskinsömmen inöfvas på lappar, till dess nog färdighet vunnits att sy det egentliga arbetet.

Läroplan för 10-årig kurs jämte fortsättningsklass.

(2 förbered. klasser samt 8 + 1 klasser.)

1:sta förb. (2 tim.).

Kartong- och bastarbeten: brickor, korgar, ramar.
Rätstickning med två stickor: ett par muddar.

Öfningar med för-, efter-, fäll- och kaststygn: ett syband eller ett formband af stramalj.

2:dra förb. (3 tim.).

Rät och avvig stickning: en dammhandduk, stickad i rutor.

Öfningar med vikning, träckling, fällning, kaststygn, efterstygn på bomullstygn: arbetsväskor, enkla förkläden.

Klass I (3 tim.).

Rät och avvig stickning: ett par tumvantar. Inöfning af fällsöm och fällning: ett enkelt linne, utan rynkor (tillklippt af lärarinnan).

Klass II (2 tim.).

Stickning: ett par damasker. Tillklippning och söm af en underkjöl.

Klass III (2 tim.).

Stickning: ett par strumpor. Stoppling af söndriga strumpor med vanlig strumpstopp.

Klass IV (2 tim.).

Tillklippning och söm af ett par byxor. Fyllnadsarbeten: serveringsdukar med hålsöm och delsbosöm.

Klass V (2 tim.).

Tillklippning och söm af ett linne, knäppt på axeln. Knapphålssöm. Lappning på linnelärft.

Klass VI (2 tim.).

Tillklippning och söm af en kamkofta. Fyllnadsarbeten: lysdukar med olika slag af fyllnadssöm och plattsöm.

Klass VII (1 tim.).

En märkduk med flera slag af märkstygn på linne. Prydnadsarbeten med yleschattersöm och applikation.

Klass VIII (1 tim.).

Prydnadsarbeten, såsom dukar, soffkuddar, arbetsväskor m. m. efter fritt val (i samråd med lärarinnan). Ylle- och silkesschattersöm. Applikation. Hardangersöm. Irländskt spetsarbete.

A) **Fortsättningsklass** för skolans elever (3 tim., däraf 2 tim. i följd).

Mönsterritning, tillklippning och maskinsöm af ett nattlinne och en bomullsklädning. Duktygsstoppning och maskstoppning.

B) **Fortsättningsklass** för elever, som ej genomgått samma skola (3 tim.).

Måttagning, mönsterritning och tillklippning af ett linne, ett par kalsonger, en bomullsklädning.

Läroplan för 9-årig kurs.

(3 förbered. klasser och 6 klasser: flickskolor och samskolor.)

1:sta förb. (3 tim.).

Bastarbeten. Öfning i olika slags stygn på stramaljtyg: små dukar eller formband.

2:dra förb. (2 tim.).

Rät stickning med två stickor: strumpeband, grytlappar. Söm: påsar, väskor.

För gossar. Knytning: kassar, kräfthåfvar, tömmar.

3:dje förb. (2 tim.).

Afvig och rät stickning med två stickor: en dammhandduk, stickad i rutor och med kantmaska. Söm: slöjdförkläden. Fällning af handdukar.

För gossar. Knytning af kassar, håfvar, hängmattor och spjällsnören.

Klass I (2 tim.).

Öfning af efter-, fäll- och själkstygn: kragpåsar, skopåsar eller nattväskor. Afvig och rät stickning med 5 stickor: ett par muddar. Fyllnadsarbeten: små brickedukar.

Klass II (2 tim.).

Söm: ett enkelt linne. Stickning: ett par tumvantar. Fyllnadsarbeten: lysdukar med enkla mönster för stjälk- och bottenfyllnadssöm samt något plattsöm.

Klass III (3 tim.).

Förkläden och ärmar till skolköket. (Om ej huslig ekonomi förekommer: flanellunderkjolar med langett.) Vidstickning af strumpor (en del af benet och foten). Stoppling.

Klass IV (2 tim.).

Serveringsdukar med delsbo- eller plattsöm. Sömnad (delvis på maskin): ett linne, knäppt på axeln. Lappning.

Klass V (2 tim.).

Märkning i hvitt med plattsöm. Maskinsömnad: ett par lakan och ett par byxor.

Klass VI (2 tim.).

Plattsöm, applikation, hardangersöm: lysdukar, kud-
dar. Maskinsömnad: ett bluslif (eller kamkofta).

*

All tillklippning utföres af eleverna från och med andra klassen.

*

All tillklippning göres efter elevernas egna mått.
Damasker och strumpor stickas efter elevernas egen storlek.

*

Ej mera än sex elever om en symaskin! Om maskinsöm skall kunna förekomma i skolan, böra antingen flera maskiner anskaffas (antalet beroende på klassens storlek) eller också klasserna delas under handarbetslektionerna. Flera elever delas i två (samtidigt arbetande) afdelningar, af hvilka den ena syr blott för hand.

*

Hemarbete på sådana uppgifter, som redan äro inöfvade i skolan, bör tillåtas i alla klasser, utom 1:sta förberedande. Detta ger ökad intresse för arbetet. På maskinsydda arbeten få dock endast förarbeten för hand, träckling m. m., utföras i hemmen. Maskinsömmarna sys i skolan.

Prydnadsarbeten, lämpliga till skolarbete,

att arbetas på höstterminen till julklappar och i öfrigt som
fyllnadsarbeten.

Med *stjällkstygn* och olika slag af *fyllnadsstygn*, såsom:
flätsöm, nätverk af langettstygn, knutsöm och kråkspark,
delsbosöm och plattsöm på hvitt bomullstyg, t. ex. angola
eller engelskt skinn, eller på hvitt och kulört linne, kunna sys:

större o. mindre brickdukar	lysdukar
korgdukar	byrå- och buffetdukar
mindre borddukar	paradhanddukar
skyddsdukar för koffertar	kragpåsar
bordlöpare	serveringsdukar
skopåsar	nattväskor
borstväskor	kam- eller knifetuier
servettskyddare	lampmattor
ljusstaksmattor	manschett- o. näsduksetuier.

*

Stramaljarbeten i bomull och ylle med korsstygn, ving-
åkerssäöm, opphämtasöm, krabbasöm, hardangersöm, gobe-
linsöm:

större och mindre dukar	äggservetter
näsduksetuier	bordlöpare
bårder för soffkuddar	spjällband
stol-, bänk- och fönsterdynor	brickhållare
braskuddar	soffkuddar
pallar	lampmattor
dörröfverstycken	serveringsdukar.
paradhanddukar	

Med *schattér-* och *påläggssöm*:

dukar	skriftygsmattor
kuddar	lampmattor
ljusstaksmattor	spjällband
arbetsväskor	te- eller kaffevärmare.

*

Engelskt *hvitbroderi*: Remsor till underkläder.

*

Irländskt *spetsarbete*: Spetsar, kragar.

*

Alla slag af *märkning* i hvitt och kulört garn.

*

Knyppling för elever i de högsta klasserna och endast för små klasser: Enkla profver på olika spets typer såsom spetsar med hel-, half- och väfslag, spetsar med laninläggning, spindlar eller mandlar. Prof på spets, knypplad i hörn. En bestämd längd (utom profverna) af spetsar, afsedda för ett prydnadsarbete eller något plagg af underkläder.

*

Med hänsyn till prydnadsarbetens olika *lämplighet* för skolklasser observeras följande:

I de förberedande klasserna och klass I—IV är bäst att använda tvättyger (både slätt och i stramaljväfnad) af bomull eller linne;

i klass V—VII arbeten af linne eller bomull, kläde (ej filt, emedan denna bryter sig och är svår att sy uti) och yllestramalj;

i klass VIII lika med föregående och dessutom arbeten på siden.

*

Formen för arbetet kan väljas efter ofvanstående förteckning på prydnadsarbeten.

*

I samma klass böra ej för många slags arbeten få förekomma, på sin höjd två till tre sorter, t. ex. brickdukar, lysdukar, nattväskor. Alla eleverna i en klass böra dock sy samma slags söm, om också mönstren äro olika.

*

Vid val af färger till prydnadsarbeten är att märka, att man i de lägre klasserna ej bör ha många färger. Lärarinnan bör med smak och god urskillning välja 2—3 färger garn som passa bra mot tyget, och öfva barnen i rätta färgsammansättningar.

Arbetsplan för folkhögskola med vinterkurs.

(6 månader, med omkring 18—20 timmar i veckan.)

De arbeten, som utmärkas med [, kunna uteslutas. Den tid, som skulle för dem anslagits, användes i så fall att utvidga kursen i något eller några af de öfriga bland nedanstående arbeten.

Stoppning | dels på öfningslappar,
Lappning | dels på söndriga plagg.

Stickning: Ett par ullstrumpor.

Linnesömnad: Tillklippning och söm af tre plagg efter fritt val, t. ex. ett linne, ett par kalsonger, en natttröja. (Ett plagg sys delvis för hand, de öfriga på symaskin.)

[Klädsömnad: Tillklippning, profning och söm af en enkel klädning eller blus samt för dem som så önska, något barnkläder.

Prydnadssöm:

Märkning: dels på en särskild märkduk med de vanligaste slagen af märkstygn, dels på de linneplagg, som förfärdigats.

På märkduken inöfvas också *plattsöm* och *hålsöm*.

[Hvitbroderi: En längd, antingen som kant- eller mellanbroderi till något linneplagg.

Kulört broderi utföres på arbeten efter fritt val i t. ex. stjälsöm, flätsöm, plattsöm, delsbosöm, äfven i vingåkersöm, tvistsöm och korsstygn, på arbeten, som lämpa sig därför, såsom dukar, mattor, längder eller bårder.

Knyppling:

Inlärande af typmönster genom knyppling af profver på dessa. En smal spets knypplas dessutom till ett linne.

Väfnad:

Slätväf som prof eller föröfning.

Drällväf (8 skaft, 8 trampor).

Profstycken af olika slags *konstväfnad* såsom: opphämta, rosengång, munkabälta, dukagång, krabbasnår, rödlakan.

Dessa profstycken göras för olika ändamål, t. ex. gardiner (opphämta), möbiltyg (skånsk stil), pallar, sängmattor, dukar, brשבänkar och kuddar.

Vid val af väfnader tages hänsyn till hvad som bäst lämpar sig för hemmen i den trakt, där folkhögskolan har sin verksamhet.

[*Maskinstickning* (valfritt).

På Per Persons stickmaskiner kunna utföras snörmakeriarbeten, allehanda stickade plagg, kostym- och klädningstyger.

Arbetsplan för folkhögskola med sommarkurs.

(3 månader, med omkring 10—12 timmar i veckan.)

Stoppning } på öfningslappar
Lappning } och på söndriga plagg.

Stickning: Ett par strumpor.

Linnesömnad: Tillklippning och söm af 2—3 linneplagg efter fritt val, sydda delvis för hand och på maskin, t. ex. ett linne, en natträja (kalsonger) ett örngått.

Knyppling:

Profver på olika typmönster.

Väfnad: Enkel väfnad och konstväfnad.

Profstycken lagom stora till förkläden, dukar, kuddar m. m.

Ett å två arbeten i **prydnadssöm** sys till sist, om det kan medhinnas.

Särskild vikt lägges på att ändamålsenlig och prydlig modell väljes för linneplaggen samt att vackra mönster och färger tagas till öfriga arbeten.

Grundlinjer för teoretisk undervisning i handarbete.

Inledning till arbete med bomullstyg:

Kortfattad redogörelse för bomullsplantan (med anslutning till undervisningen i botanik). Skörd, beredning, inpackning. Hvar bomullen växer, från hvilket land den bästa bomullen fås. Bomullens beskaffenhet och dess lämplighet till olika slag af spånad och väfnad.

Kort beskrifning på tillverkning af garn och enklare väfnader. Spinnrock, maskinspånad, handväfstol, olika slag af maskinväfstolar. Förevisning af tygprofver med omnämmande af de viktigaste svenska fabrikerna. I hvilka trakter hemslöjd idkas i Sverige.

*

Linne:

Kort beskrifning på linplantan. Linets beredning, innan det kan spinnas till garn och tråd.

Profver på olika fina och grofva linneväfnader, blekta och oblekta. Hur blekning af tyger sker.

Skillnad mellan bomulls- och linneväfnader.

*

Ylle:

Beskrifning på de djur ullen fås af (får, angoragetter) med tanke på den inverkan ras, föda, skötsel m. m. ha på ullens beskaffenhet. Redogörelse för olika slag af ull, deras beredning och användande för olika ändamål.

Siden:

Redogörelse för silkesmasken. Råsilkets framställning. Vidare beredning. Förfalskningar af råämnet.

Litteratur:

- F. Elfving.* De viktigaste kulturväxterna. 2 uppl. Helsingfors. Söderström 1898. 5 kr. (Spånadsväxterna s. 156—159).
J. Behrens. Nutzpflanzen. (Sammlung Göschen N:r 123.) Leipzig 1900. 80 öre.

*

I klass där *maskinsöm* begynnes: Kort historik öfver symaskinen. Olika slag af symaskiner, det mest utmärkande för dem. Beskrifning på de nu brukliga linne- och klädsömnadsmaskinerna med hänsyn till deras lämplighet för olika slags söm. Maskinens olika delar med deras namn.

Grundligt inlärande af hur trampning, spolning, trådspänning sker med särskild anvisning för trådspänningen vid söm af tunt och tjockt tyg, tvättyg o. s. v. Om användningen af maskinens olika hjälpapparater.

Litteratur:

- Uppfinningarnas bok. Ny uppl. VIII (s. 388—410). Stockh. 1900. H. kr. 8: 40.
H. W. Lind. Das Buch von der Nähmaschine. Berlin 1891. Polytechnische Buchhandlung A. Seydel. 3 kr.

*

Åskådningsmateriel till ofvanstående lektioner kan rekvireras antingen från Frans Svanström & C:o, Myntgatan 1, Stockholm, där

Hestermanns teknologiskt-naturvetenskapliga samlingar finnas att tillgå, eller också från Die Lehrmittelanstalt I. Ehrhard & C:o, Bensheim, (Hessen) Tyskland, hvarifrån erhållas

Therese Dreidax textilsamlingar för handarbetsundervisning.

Ur Hestermanns textilsamlingar.

- Afd. 1. *Lin och dess användning*: Låda innehållande linplantan med frökapslar, frö, bråkad och häckladt lin, blånor etc., samt 30 prof å diverse linneväfnader från den gröfsta spånad till de finaste spetsar. Pris 11 kr.
- Afd. 2. *Bomull och dess användning*: Låda innehållande en öppnad kapsel med rå bomull, växtens blad och frö samt 33 diverse prof af bomullsindustrien, från råvaran till de finaste alster. Pris 11 kr.
- Afd. 3. *Ull och dess användning*: Låda innehållande 48 prof af ullfabrikation, från den vanliga ullen till de finaste däraf framställda fabrikat. Pris 11 kr.
- Afd. 5. *Silke, dess odling och användning*: Låda innehållande silkesmasken, dess puppa och fjäril (*Bombyx mori*), ägg, kokonger, mullbärsblad samt 45 prof af silkesväfnader. Pris 15 kr.

Se »Förteckning öfver undervisnings- och åskådningsmateriel för Folkskolans undervisningsanstalter och Högre läroverk» hos Frans Svanström & C:o.

Ur Dreidax textilsamlingar.

Die Textilwaren. Ein Anschauungsmittel zur Belehrung über die aus Leinen, Baumwolle, Wolle und Seide etc. gefertigten Waren zusammengestellt zur *praktischen Ausbildung der Mädchen*, für Lehrerinnenseminare, höhere Mädchen- und weibliche Fortbildungsschulen, Näh- und Haushaltungsschulen, Nähkurse, für die oberen Klassen der weiblichen Volksschulen etc. *in vier Abteilungen.* Herausgegeben von Therese Dreidax, Hauptlehrerin in München.

- I. Abteil. *Der Flachs, der Hanf, die Jute* und aus ihnen gefertigte Garne und Gewebe. Preis M. 10: 50.
- II. Abteil. *Die Baumwolle* und aus Baumwolle gefertigte Waren. Preis M. 10: 50.
- III. Abteil. *Die Wolle* und die aus Wolle gefertigten Waren. Preis. M. 10: 50.
- IV. Abteil. *Die Seide* und die aus Seide gefertigten Waren. Preis M. 12: 50.

Hvarje afdelning är vackert uppsatt på kartonger och inlagd i en prydlig, varaktig ask. Med hvarje låda följer ett blad med innehållsförteckning och afbildning af råvaran.

Fröken Dreidax' textilsamlingar användas med framgång vid undervisningen i åtskilliga skolor såsom i Hamburg, Köln, Leipzig, München, Wien, Zürich.

Samlingen kan köpas antingen fullständig eller hvarje afdelning för sig.

Handarbetets estetik.

Ornamentarter: djurmotiv — växtmotiv — geometriska motiv.

Möbelstilar: empire-, rokoko-, Louis XV-, engelsk stil.

Formen beroende 1) af ämne (sten, trä, metall); 2) af ändamål.

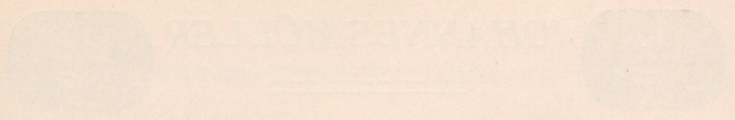
Dräkten afpassas efter *person*: Hygienisk synpunkt. Estetisk synpunkt.

Färgestetik (hvilka färger som passa samman).

Litteratur.

Historia. Estetik. Hygien.

- H. Schurtz.* Urgeschichte der Kultur. Leipzig, Wien, Bibliograph. Institut 1900. 17 kr.
- C. G. Laurin.* Konsthistoria. Skolupplaga. Stockholm, Norstedt & söner 1903. 4 kr.
- C. G. Nordensvan.* Bildkonsten. Stockholm, Ljus 1903. Kr. 4: 50.
- J. von Falke.* Die Kunst im Hause. 6 Aufl. Wien 1897. Kr. 7: 20. (4 illustrirte Aufl. Wien 1882. 30 kr.)
- T. Lund.* Dagligt liv i Norden i det 16:de Aarhundrede. 4:de bind. Klädedragt. (Ny billig upplaga 1903). København. Gyldendalske Bogh.
- *
- K. O. Hartmann.* Stilkunde (Sammlung Göschen, nr 80.) Leipzig 1900. 80 öre.
- H. Schulze.* Vademecum des Ornamentenzeichners. Leipzig Weigel 1885. Kr. 3: 60.
- F. S. Meyer.* Handbok i ornamentik. Öfvers. och bearbetning af V. Adler. Stockholm, Chelius. H. 10 kr.
- S. Häckel.* Kunstformen in der Natur. 10 häften å 3 kr. med suppl. Leipzig Bibliogr. Institut. 1899—1904.
- Vischer.* Mode und Cynismus. Beiträge zur Kenntniss unserer Culturformen und Sittenbegriffe. Stuttg. 1879. 2 kr.
- *
- E. Sandelin.* Kvinnokroppen, dess byggnad och hygien. Stockholm, Ljus 1903. Med pl. kr. 6: 50; utan pl. 5 kr.
- K. Widerström.* Den kvinnliga klädedräkten betraktad ur hälsans synpunkt. (Sv. spörsmål 16.) Stockholm, L. Hökerberg 1893. 20 öre.
- Reformdräkten.* Öfvers. från engelskan af O. v. S. Stockholm 1885. 3 kr.

UPPGIFTER I
KEMINANS

AV
TERESA BEREN

1887

[Faint, illegible text block, possibly bleed-through from the reverse side of the page]

JOHANNES MÜLLER

KVINNANS UPPGIFT OCH STÄLLNING

BEMYNDIGAD ÖFVERSÄTTNING

AF TERESIA EUREN

• • PRIS 2 KR. 50 ÖRE • •

INNEHÅLL:

KVINNAN INOM ÄKTENSKAPET.

- I. Hustruns uppgift.
- II. Hustruns ställning.
- III. Den närvarande situationen.

KVINNAN UTOM ÄKTENSKAPET.

- I. Det föreliggande problemet
- II. Den ogifta kvinnans lifsuppgift.
- III. Den ogifta kvinnans ställning.

KVINNORÖRELSEN.

- I. Kvinnorörelsens rätta begrepp.
- II. Kvinnorörelsens mål.
 1. Personlig mognad.
 2. Verklig bildning.
 3. Individuell självständighet
 4. Normala sexuella förhållanden.
 5. Äktenskapsfrekvensens tilltagande.

»En bok, som vi varmt vilja anbefalla till alla tänkande kvinnors beaktande, är den på aktiebolaget Ljus' förlag utkomna öfversättningen af Johannes Müllers »Kvinnans uppgift och ställning», en serie uppsatser, som i författarens hemland, Tyskland, väckt osedvanlig uppmärksamhet och äfven erkännande. Uppsatserna utgöra på sitt sätt ett inlägg i kvinnofrågan, men författaren följer hvarken den gamla emancipationens stråkväg, ej heller manar han till den sorts »själhåfvelse», som från vissa andra håll påverkats. Hans synpunkter torde i alla hänseelser förtjäna uppmärksammas äfven af oliksinnade och äfven här hemma hos oss i sin mån kunna bidra till klargörelse i diskussionen om kvinnorörelsens rätta begrepp och mål.»

Idun.

Den uppmärksamhet, som Johannes Müllers inlägg i kvinnofrågan väckt på kontinenten, är på intet sätt oförtjänt. Uppsatserna äro skrifna med allvar och kraft, och det hvilat öfver dem en klar atmosfär af ofördärfvad manlighet och sedlig friskhet, som verkar i hög grad vederkvikande. Mycket af hvad jag läste tycktes mig så klokt och präktigt. Det var mig ibland som om — hur skall jag uttrycka det? — som om en doft af sund natur slagit emot mig.

Svenska Dagbladet.

Kungl. biblioteket, Stockholm

50001

000 362 148 2

www.books2ebooks.eu